

Dohányárusok Közlönye

Megjelenik minden hó
1-én és 15-én.
Egyes példány nem kapható.
Előfizetési ár fél évre 5 korona.
Előfizetni csak fél évenként lehet.

A MAGYARORSZÁGI MAGY- ÉS KISTÖZSDE-TULAJDONOSOK
SZAKKÖZLÖNYE ÉS ÉRTESÍTŐJE.

KIADÓTULAJDONOS ÉS FELELŐS SZERKESZTŐ:
HATSEK ADOLF.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VI., Szerencs-n-utca 50.
hova az előfizetési összegek, valamint a
kéziratok küldendők.
Előfizetési ár fél évre 5 korona.
Kéziratok nem lesznek visszatérve.

TARTALOM. A tőzsdeengedélyek kiosztása. — A ládakérdés. — Vegyesek.

A tőzsdeengedélyek kiosztása.

De most már végre valahára mégis ideje lenne, hogy a botrányoknak véget vessenek s a tőzsdeengedélyek jog és törvény szerint kiosztassanak. Itt ismétljük egy hivatalnok egykori es emlékezőes mondatát, hogy: „Annak ítéljük oda az engedélyt, akinek mi akarjuk“. Ez nem helyes mondat s egyáltalán semmi létjogosultsága sem lehet. „Le stat cest moi“ vagyis: „az állam én vagyok“ ezt egy király mondhatta így, de sohasem egy hivatalnok, ki végre mégis szubordonáció alatt áll s kell, hogy az előírások szerint cselekedjék.

A pénzügyigazgatóság majd minden kérvényezőt, ki tőzsdeengedélyre pályázik, visszautasít, de többnyire azon kérvényeket utasítja vissza, melyeknek tartalmából kitűnik, hogy itt ismét egy tőzsdeeladás jött létre. Ez a ténykedés tökéletesen helyes. De mi történik azután? Majd minden egyes esetben a pénzügyministerium utján mégis az engedély birtokába jutnak, ki lesznek azok osztva anélkül, hogy az előbbi visszautasítás indokával a legkevesebb is törődnének. Az előírás tekintetbe vételénél arra kellene ügyelniük, hogy csupán meghatározott távolságban szabad új tőzsdét létesíteni. Rendszabály az is, hogy ahol egy új engedély folytán ismét egy tőzsde megnyitatik, vagy hol egy átíratás eszközöltetik, a szomszéd tőzsdéknek 120.000 korona évi forgalmat kell kimutatniok. Továbbá rendszabály az, hogy az átíratást egyáltalán nem lehet jóváhagyni, de mindig egy új engedély elnyeréséért kell kérvényt intézni.

És mindez rendszabály, de senkinek törődik vele. Azaz bocsánat, tulajdonképp mégis törődnek vele, ha a kérvényező elutasítani akarják s elutasítva azon esetben lesz, ha semminemű protekción nem áll rendelkezésére. De ha tényleg van, úgy a szomszéd tőzsdéseknek lehet akár 60.000 korona az évi forgalmuk 120.000 korona helyett s a távolság az előírt 160 lépés helyett 60 lépésre is szorítkozhatik. Ha ki akarják osztani az engedélyt, úgy ilyen „csekélységek“ nem játszanak szerepet, sőt a bérletet 360 koronáról 80 koronára szállítják alá.

Mi ezen épületes dolgokat ugyan kritika alá vontuk, de nyugodtan neztük, hogy főleg a főváros kistőzsdései mily módon károsodnak, miután ezideig mindig voltak még kistőzsdések, kik üzleteik beveteléből tisztességesen fenntartották magukat. De ez már most megszűnt, miután évről-évre ijesztő mervben növekszik a tőzsdék száma, ahelyett hogy kevesbbedne. Ez a

koloszális szaporodása a terheknek, úgy mint lakbér, adó, mely mindig magasabb lesz, mindezek miatt olyan állapot jött létre, mely mint fenyegető veszély alakul az összes tőzsdésekre. A főváros tiz kerületében a tőzsdéknek legalább is felét be kellene vonni, hogy az árudát egyáltalán mint keresetforrást lehessen tekinteni. Azonban, ha ahelyett, hogy a tőzsdék száma csekélyebb lenne, az napról-napra növekedik, úgy az árusok veszélye a legmagasabb fokra lép s nemsokára olyan vígaszthatatlanul állhat ügyük, hogy egyetlen egy sem tud majd tőzsdéje beveteléből megélni.

Az eddigi tapasztalatokból úgy látszik, hogy nem igen sok gondot okoz a kompetens hivataloknak a tőzsdék kevesbbése vagy növekedése. Legyen az a mindenható protekción, aki itt vesztőhözlag működik, vagy legyenek azok más körülmények, ez nekünk teljesen mindegy, mert mi a tényállást mondjuk el. Mi elvitathatlan tényekről beszélünk, melyek a mi érdekelteinkre rendkívüli veszélyt kepeznek. Évek óta hasztalanul fáradozunk azon, hogy e veszélyt eltávolítsuk s egyetérteneke velünk, ha azt mondjuk, hogy ezt nem tettük feltűntesen hajhászó módon. De meit az állapotok mindig rosszabbakká válnak, elmulaszthatatlanul szükségesnek tartjuk, hogy beszédünk erthetőbb legyen. Ismételjük, hogy emellett kell maradnunk, hogy az 1895. évben a pénzügyminiszter ur Excellenciája által kibocsájtott rendelet, a tőzsdeengedélyeket illetőleg, azt teljes egészében respektálják és aszerint cselekedjenek. De mert hogy a tények bizonyították, hogy roppant nehézségekbe ütköztek az egyedüli helyes előírást keresztül is vinni, úgy a pénzügyminiszter ur ő Excellenciája ele azt a legalázatosabb kerelmet terjesztenék, hogy az engedély kiosztását, amint az már egyszer hat hónapon át meg is történt, saját elhatározásától tegye függővé. Csak így lenne eltávolítható a baj s csak így lenne praktikus, az állam minden polgárának egyforma jogot adó eljárásról szó. Külömben erre az ügyre még visszatérünk.

A ládakérdés.

A „Budapesti Közlöny“ a napokban a m. k. dohányintézőség részéről kibocsájtott csődkiírást tartalmazott, körülbelül 100.000 darab különféle nagyságú ládászállításai miatt. Valószínű, hogy a jelenlegi szállító újólag megkapja a szállítást s a ládak ugyanazon rövid időtartamra való használatra számított, rossz kvalitásból készülden jönnék forgalomba.

Külömben is ez teljesen mindegy. A m. k. dohányintézőség tetemes pénzüsszeget veszít ezeken a ládákon, szintén a nagytőzsdések is, egyesegyedül csak az keres mellettük, aki ezeket szállítja. Egy más magánipar-vállalat már rég talált volna eszközt, ezen fogyatékoságon segíteni. Amikor ily magas arányú pénzüsszegegről van szó, úgy véljük, hogy helyén lenne a takarékoságot bevezetni, ami pedig itt igen könnyen válhat lehetővé. Sajnos azonban, hogy nálunk az ilyen dolog nagyon nehékesen halad előre, mert nem igen hagyjuk el a már járt utakat, ami határozottan kényelmesebb, mint újabbakat kezdeni.

Legutóbb az ujonnan feltalált ládakról beszélünk, melyek a fővárosi nagytőzsdéseknek lettek mutavva, hogy szakemberi ítéletüket mondják róluk. Mi szintén láttuk ezeket a ládákat, de jóváhagyásunkat mindaddig nem nyilváníttuk, míg közelebbi adatokkal nem leszünk megismeretve. Az igazat megvallva, nekünk egy új csomagolási mód sokkal inkább kedvűnkre lenne, mint a jelenlegi, nem szabadna azoknak sem az államkincseknek, sem a nagytőzsdének pénzáldozatokba kerünie. Természetesen nehéz néhány százezer ládat venni használatba, anélkül, hogy semmitéle pénzáldozatokba ne kerüljön; ámde egy nyugodt, szakszerű eljárás mellett, a mi véleményünk szerint a veszteséget a legjelentéktelenebb minimális fokra lehetne alászállítani. Mindenkelőtt a csomagolás módja az, mely több ládat igényel, másrészt pedig a nagytőzsdéseket annyiban károsítja, hogy kicsiny ládak, sőt a középeseknek is alig van eladási értékük. A veszteségeket pedig többnyire e két ládafaj által szenvedik.

A m. k. dohányigazgatóság a szállítás kiadása előtt e körülményt precizen vegye figyelembe, miután ez neki szintén károkat okoz. Mi t. i. nem tudjuk elképzelni, hogy két kicsiny láda nem kerül többé egy nagy ládánál. Egy rendkívüli reformálást kellene keresztülvinni a csomagolási ágánál, mi által lehetővé válna, hogy valamit megtakarítsanak; mi pedig az aruk csomagolására a következő módszert ajánlanánk:

Először is a dohánynak egyáltalán szükségtelen a láda. A szivarkadohány — melynek forgalma csak a fővárosban egy kissé jelentékenyebb — ezek 200 darabot tartalmazó csomagokban kerülhetnének az árudákba. Ehhez egyáltalán más nem szükséges, mind erős közönséges papír, hasonló ahhoz, mibe a süvegeczukort csomagolják. A „legfin. magy. sziv. doh.“ kivételével, mely egy-kétezer darabot tartalmazó ládában lehetne csomagolni, miután a nagyárus úgy sem vált ennél kevesebbet — a másik fajoknak az erős papírban történendő csomagolás teljesen elegendő lenne. A „finom magyar“ és „középfín. magyar“ csodálatosképpen nagy ládában vannak csomagolva, még pedig 50 kilogrammu tartalommal, mely kvantitás minden nagytőzsdésnek 1–2 hónapig teljesen elegendő. Emiatt és tekintettel arra, hogy e cso-

magok anélkül is erős papírba vannak göngyöltve, szükségtelemné válik a jelenlegi csomagolás.

Ha a dohánynál lehetséges a ládak egy jelentékeny részét nélkülözni, úgy annál is inkább a szivarkáknál. Három szivarkafaj van az általános eladásnál, amelyeknél egészen jól nagy ládákban ugyanazzal a tartalommal lehetne csomagolni, mint annakelőtte. Ezek a „Szultán”, „Hölgy” és „Hercegovina” szivarkafajok, melyekből a nagytözsdes aligha vált kevesebbet 20 000 darabnál; ezek jelenleg kicsiny, vagy közepes ládákban lesznek kiadva, amelynél a nagytözsdes 60—70 fillért veszít, tehát ugyanannyit, sőt sokszor többet, mint a nagynál. Ha tehát már most p. o. egy nagy ládánál 60 fillért veszítenek, úgy azon esetben, ha a szivarkák 20.000 darabonként lennének csomagolva, a veszteség felére redukálódna. Ami pedig az egy filléres szivarkákat illeti, úgy ezek vételforgalma olyan kolosszális, hogy egy láda ezekből 30.000 darabot is tartalmazhatna, amiáltal ahhoz mérten a láda nagyobb és a visszafizetés természetesen jóval csekélyebb lenne.

De a szivarkó csomagolása is kell, hogy alaposan reformálódjon. Jelenleg a ládak, melyekben szivarladikák vagy csomagok fekszenek, teljesen egy kvalitásúak. Ha a ládak erősebbek lennének, úgy a Regálitas, Trabuco, Britanica és Operas szivarladikák 8000 drb tartalmat, míg a H. és J. 16.000 drb tartalmat is eltűrhetnének.

Ahogy kimutatni hisszük, úgy eltekintve bármelyik külburkolattól is, nagyobb veszteségek elkerülése azáltal válhatna lehetségessé, ha a használatban volt ládak visszafizetési összegét kevesbbitik. Csodáljuk, hogy most is a szállítás kírása alkalmával ezt nem vették számításba. Miután ez megtörtént, helyesnek találjuk a tek. m. k. Dohányigazgatóságot felkérni, hogy vegyék számításba ezeket, a mi javaslatainkat és az ezalatt érkezett ajánlatokat ne tárgyalják, de újólag írják ki a ládaszállítás ügyét, ha javaslataink praktikus értéke kitünik. Miután itt sok ezer koronáról és egy ujtásról van szó, mely évente nagy hasznára lenne az államkincseknek, nagyon helyesnek véljük, ha az ilyen mű utitást minél előbb keresztül vinnék.

Vegyések.

Sikkasztás? Magyarország egy vidéki városában legutóbb 40.000 korona hiányt tapasztaltak a Dohányintézéség hátrányára. A kezelő hivatalnok felfüggesztetett állásától s a vizsgálatot megindították. Csodálatosképpen ezen közlést teljesen privátim részről kaptuk s minden jel arra mutat, hogy igazságon alapul. Egy hivatalos kivonat ezen ügyről még nem jött ezideig kezeinkhez, ámbár e dolog már néhány hét előtt megtörtént.

Különös. A husvétii ünnepekből kifolyólag a bécsi dohánytözsdesek egy részének meg lett

engedve, hogy üzlethelyiségeiket — nyitva tarthassák. Nem csodálatos ez? Nálunk a vasárnapi munkaszünet miatti harcz már 8 éve tart, anélkül, hogy odáig tudnák hozni, hogy a pénzügyminiszterium a vasárnapi, szünethez beleegyezését adná. Ausztriában megkövetelik, hogy a tözsdek vasárnap zárva legyenek. Nem nehéz megmondani, hogy melyik község jár el humánusabban, mert végre vannak olyan emberek is, kiket erőszakkal kell arra bírni, hogy a hét egy napjában nyugodjék.

Nem illik. Tisztelt olvasóink azon részének, akik a lap küldésért járó összegek kifizetését nem éppen a legpontosabban veszik, következő megfontolandó illemszabályokkal szolgálunk:

1. Nem illik, hogy egy szaklapnak, mely olvasói érdekét szolgálja, nem fizetnek pontosan.

2. Nem illik, hogy ha egy lapot megrendelnek és hosszabb ideig megkapják, annak átvételét letagadják.

3. Nem illik, hogy nagytözsdes létükre, szaklapjukra járó 10 koronányi évi előfizetési összeget meg akarják takarítani, mialatt a szegény kistözsdes ezt az áldozatot készséges örömmel hozza.

4. Nem illik, hogy a megfizetést félévről-félévre eltolják s mikorára az összeg felszaporodott, egyáltalán nem akarnak fizetni.

5. Nem illik, hogy egy nagytözsdes lapjának szállításáért járó összegért engedje, hogy bepöröljék.

Betörés egy trafikba. Az éjszaka a főváros egyik legismertebb dohánytözsdesjében fosztogattak a betörők. Breuer nővérek a károsultak. A Podmaniczky-utca és Terézkerület sarkán levő üzletüket a betörők úgy két óra tájban nyithatták fel alkuleszal. Nagymennyiségű szivart, változólapokat, a teljes bélyegkészletet, ezenfelül vagy kilencszáz korona készpénzt: összesen körülbelül négyezer korona értékben loptak el. A viszonyokkal teljesen ismerős emberek lehetnek csak a tettesek, mert egy titkos fiók pénztartalmát elvitték. Reggel fél hét órakor az egyik tulajdonosnál fel akarta nyitni az üzletet, de legnagyobb ámulatára már nyitva találta. Mindjárt tisztában volt azzal, hogy betörésről van szó. A rendőrség erőlyesen keresi a jómadarakat, bár eddig nincs olyan jel, mely őket nyomra vezetné.

A legtakarékosabb ország. A német takarékpénztárak évi betéteiről szóló országos kimutatások szerint a Lippe-Detmold a legtakarékosabb valamennyi német fejedelemség között. Az 1899-ik év alatt Lippe-Detmold heicégységnek 135.000 főnyi lakossága nem kevesebb mint 60 millió márkát helyezett el a takarékpénztárakban. Ha e két adat alapján kiszámítjuk azt a bizonyos átlagot, mely — elmélet szerint — egy-egy lippe-detmoldi lakosra esik, úgy ott mindenkinek 445 márka megtakarított készpénze van a takaréokban. Ha pedig ezt az

átlagot egybevetjük a poroszországiával, ahol egy-egy főre csak 160 márka esik, úgy a megtakarítások terén a lippe-detmoldiak nyerik el a pálmát. És ha figyelembe vesszük azt is, hogy a németeknél általában mindenütt jóval több a takarékpénztári betét, mint egyéb államokban, egészen jogosultá válik az az állítás, hogy Lippe-Detmold a legtakarékosabb ország.

Rendkívül fontos a nagy- és kistözsdeseknek. A szivarkapapírműek terén a legkitünőbbnek ismert czégek egyike *Goldzieher Géza*, az igen helyesen alkalmazott „*Delice*” címzéssel egy új czikket hozott forgalomba, melyet szakemberek mindenütt csodálattal s a nagyközönség pedig lelkesülten fogad.

Az új „*Delice*” szivarkapapír valódi francia s ujonnan feltalált gyártmány, mely magáénak vallja egy kitünő szivarkapapír minden előnyét s ami a fődolog, nélküli mindazon hátrányokat, melylyel eddigelé minden még a legjobb szivarkapapír is birt. A cigarettázó eddigi látszólag ki nem elégíthető óhaja, hogy szivarkája csak a dohány illatát terjessze el maga körül s hogy a papír meg ne feketedjék s a a legparányibb hamut se hagyja hátra, — im' minde a legjobb „*Delice*” gyártmány által teljesül. Tisztelt olvasóink tudják, hogy mennyire elővigyázatosak vagyunk e fajta dolgok jóváhagyásánál s még eddig képtelenek voltunk a számos forgalomba hozott papírfajok között egyet annyira dicsérni, hogy mint „non plus ultra” jelezzük. De ez egyszer a francia feltaláló fején talalta a szegyet, mert sem a „*Delice*” szivarkapapír, sem pedig a „*Delice*” szivarkahüvely, nem bírnak a legcsekélyebb hátránnyal.

S tényleg, az ország egy a főváros legjelentékenyebb árusai, u. m. *Magyari* és *Abonyi* különlegességi üzletében. *Hirsch Jakab* nagytözsdesjében stb. máris bevezették e czikket s az utánkérdő-ködés, hogy a papír- és hüvelyek vétele olyan kolosszális, mint még ezideig egy szivarkapapírnál sem. E tényekből világosan kitünik, hogy a jó árunál szükségtelemné válik a reklám, mert ezt ezideig semmiféle módon nem tették. Meggyőződésünk, hogy az új francia gyártmány rövid idő múlva valamennyi másfajta papirokat ki fogja szorítani, miután a különbség az árudákban létező s néha a dohányzóra veszélyes szivarkapapír s a „*Delice*” között nagyon is feltünő és kemiai uton is kimutatható. Mondhatjuk, hogy e papír megfelel a higiénia követelményeinek. A m. kir. dohánytözsdesek részére e papír kiváló fontossággal bír, mert előre is megjósolhatjuk, hogy nem sokára csak „*Delice*”-t fognak kérni. A *Goldzieher Géza* czéget, mely már évek óta dolgozik azon, hogy egy értékes, szagtalan, egészséges és kifogástalan papírt adjon a magyarországi forgalom részére, tényleg lehet üdvözölni, hogy e czélt a „*Delice*” által teljesen és tökéletesen elérte.

Dr. Krull.



HIRDETMEYNY.



Ezennel közhírré tétetik, hogy miután a Magyar Királyi Pénzügyminiszterium ellenörző közegei a Magyar Kir. Szab. Osztálysorsjáték (VIII. sorsjáték) I. osztályára szóló sorsjegyeket felülvizsgálták, azok a főárusítóknak árusítás végett kiadattak.

Az I. osztály huzása 1901. május hó 22. és 23-án tartatik meg. A huzások a Magyar királyi ellenörző hatóság és királyi közjegyző jelenlétében, nyilvánosan történnék a huzási teremben (IV., Eskü-tér, bejárat a Duna-utca felől). — Sorsjegyek a Magyar Kir. Szab. Osztálysorsjáték valamennyi árusítóinál kaphatók.

Budapest, 1901. évi április hó 21-én.

MAGY. KIR. SZAB. OSZTÁLYSORSJÁTÉK IGAZGATÓSÁGA.

Lónyay.

Hazay.

„DOHÁNYÁRUSOK KÖZLÖNYE“

(ORGAN DER TABAK-GROSS UND KLEINVERSCHLEISSER UNGARNS).

INHALT. Die Ertheilung der Trafik-Lizenzen. — Die Kistenfrage. — Vermischtes.

Die Ertheilung der Trafik-Lizenzen.

Nun wäre es aber endlich einmal Zeit, dass der Skandal ein Ende nehme und die Trafik-Lizenzen, wie es vorgeschrieben ist, nach Gesetz und Recht ertheilt werden. Wir negiren den Ausspruch, den einmal ein Beamter gethan, indem er sagte: „Wir geben demjenigen eine Trafik-Lizenz, den wir wollen.“ Das steht nicht und hat überhaupt keine Berechtigung. „Le stat cest moi“, der Staat bin ich, das konnte einst ein König sagen, nimmermehr aber Beamte, die nach Vorschriften verfahren und handeln müssen.

Die Finanz-Direktion weist so ziemlich jeden Gesuchsteller um Trafik-Lizenzen, zumeist aber jene Gesuche zurück, woraus hervorgeht, dass ein Trafik-Verkauf stattgefunden hat. Das ist vollständig in Ordnung. Doch was geschieht? In fast allen Fällen ertheilt das Finanz-Ministerium die Lizenz, ohne sich um den Grund der Zurückweisung zu kümmern. Es ist Vorschrift, dass die Anzahl der Schritte wegen der Distanz bei Ertheilung der Lizenz berücksichtigt werden, es ist Vorschrift, dass die drei Nachbartrafiken, wo eine neue Lizenz ertheilt, oder eine Umschreibung stattfinden soll, 120.000 Kronen Konsum ausweisen müssen. Es ist Vorschrift, dass eine Umschreibung überhaupt nicht genehmigt, sondern dass jedesmal um eine neue Lizenz eingeschritten werden muss, das alles ist Vorschrift, doch man kümmert sich nicht darum. Pardon, eigentlich kümmert man sich darum, wenn man den Gesuchsteller abweisen will und abgewiesen wird er in dem Falle, wenn ihm keinerlei Protektion zur Verfügung steht. Wenn dies jedoch der Fall ist, dann kann, wie es erst vor wenigen Tagen geschah, der Konsum der drei Nachbartrafiken bloß 60.000 Kronen statt 120.000 Kronen ausmachen, dann darf auch die Entfernung anstatt 160 Schritte bloß 60 Schritte betragen. Will man die Trafik-Lizenz ertheilen, dann spielen solche „Kleinigkeiten“ gar keine Rolle, ja man setzt sogar den Pacht von 360 Kronen auf 80 Kronen herunter.

Wir haben diese erbaulichen Dinge bisher wohl einer Kritik unterzogen, haben es aber ruhig mitangesehen, in welcher Weise die Kleintrafikanten, namentlich der Hauptstadt geschädigt werden. Gab es doch bisher immer noch Verschleisser, die aus dem Erträgnisse ihres Geschäftes ihren Lebensunterhalt gewinnen konnten. Nun aber hat das aufgehört, indem von Jahr zu Jahr die Anzahl der Trafiken anstatt dass sich dieselben verringern, in erschrecklicher Weise vermehren. Mit der riesigen Zunahme der Lasten, welche Lokalmiethe, Steuer und Lebensunterhalt erfordern, ist ein Zustand eingetreten, der gefährdend für sämtliche Verschleisser sich gestaltet. In den zehn Bezirken der Hauptstadt müssten augenblicklich zumindest die Hälfte der Trafik-

ken eingezogen werden, damit an einen Erwerb aus dem Verschleissgeschäfte überhaupt gedacht werden kann. Wenn jedoch, anstatt dass sich die Zahl der Trafiken in dieser Weise vermindert, dieselbe von Tag zu Tag wächst, dann steigt die Gefahr für die Verschleisser aufs Höchste und in Bälde dürfte es dahin kommen, dass kein einziger derselben aus dem Erträgnisse seiner Trafik wird zu existiren vermögen.

Nach den bisher gemachten Erfahrungen scheint es, dass weder die Verminderung der Trafiken, noch deren Vermehrung den betreffenden kompetenten Amtsstellen viel Sorge bereitet. Sei es die allmächtige Protektion, welche hier unheilvoll waltet, seien es andere Umstände, welche dabei massgebend sind, uns ist das ganz einerlei, denn wir sprechen von den Thatsachen. Wir sprechen von Thatsachen, die sich nicht wegdisputiren lassen und die für unsere Interessenten eine eminente Gefahr bilden. Seit Jahr und Tag mühen wir uns vergeblich damit ab, diese Gefahr abzuwenden und man wird zugeben, in einer sehr beschwichtigenden und keineswegs nach Sensationen haschenden Weise. Nachdem jedoch die Dinge immer schlimmer werden, halten wir es für nothwendig, dass auch unsere Sprache eine deutlichere wird. Wir widerholen, dass wir darauf bestehen müssen, dass das im Jahre 1895 von Seite Sr. Excellenz des Finanz-Ministers erlassene Edikt bezüglich der Ertheilung der Trafik-Lizenzen in seiner vollen Gänze respektirt und befolgt werde. Da es jedoch die Thatsachen bewiesen haben, dass es eine ungeheure Schwierigkeit kostet, diese Vorschriften, welche die einzig richtigen sind, auch durchgeführt zu sehen, so würden wir Sr. Excellenz dem Herrn Finanz-Minister ganz ergebenst die Bitte unterbreiten, dass er die Ertheilung der Trafik-Lizenzen, so wie dies bereits 6 Monate lang schon einmal geschehen ist, von seiner eigenen Entschliessung abhängig mache. Nur dann wäre dem Übel abzuweichen, nur dann liesse sich von einer praktischen, jedem Bürger dieses Staates gleichmässig geübten rechtlichen Verfahrens sprechen. Wir kommen übrigens noch auf diese Angelegenheit zurück.

Die Kistenfrage.

Der „Budapesti Közlöny“ enthielt dieser Tage die von Seite der k. u. Tabak-Regie erlassene Konkurs-Ausschreibung wegen Lieferung von ungefähr 100.000 Stück Kisten verschiedener Grösse. Wahrscheinlich wird der bisherige Lieferant abermals diese Lieferung erhalten und die Kisten werden in derselben, für eine geringe Zeitdauer berechnete schlechte Qualität zur Verwendung kommen.

Übrigens, das ist ja Einerlei, die k. u. Tabak-Regie verliert an den Kisten eine ziemliche

Summe Geldes, die Grosstrafikanten ebenfalls und einzig und allein verdient daran nur derjenige, welcher sie liefert. Eine private Unternehmung, eine Privatindustrie hätte schon längst Mittel ergriffen, um solchen Übelständen abzuweichen. Wo es sich um den Verlust von Geldsummen in solcher Höhe handelt, wie hier, dünkt es uns, dass es am Platze wäre, eine Sparsamkeit einzuführen, die hier sehr gut möglich ist. Leider ist man bei uns in solchen Dingen sehr schwerfällig und verlässt nur ungern den konservativen Weg, was allerdings viel bequemer ist, als sich mit Neuerungen abzugeben.

Wir haben kürzlich von einer neu erfundenen Kiste gesprochen, welche den Grosstrafikanten der Hauptstadt gezeigt wurde, damit diese hierüber ihr fachmännisches Urtheil abgeben. Wir selbst haben diese Kiste ebenfalls gesehen, halten aber mit der Begutachtung derselben insolange zurück, als uns nicht die nähere Daten, welche damit zusammenhängen, vorliegen. Offen gestanden, wäre uns eine Packungsart viel lieber, wie die jetzige es ist, nur müsste dieselbe weder den Staatsschatz, noch den Grosstrafikanten Geldopfer auferlegen. Freilich, es ist schwer, alljährlich einige hunderttausend Kisten in Gebrauch zu nehmen und dafür keinerlei Geldopfer bringen zu wollen, indess, bei einem ruhigen, sachlichen Verfahren liesse sich unseres Erachtens nach zumindest der Verlust auf ein Minimum hinabdrücken. Vor Allem ist es die Art der Packung, welche theils eine Vermehrung der Anzahl der Kisten erfordert, andererseits aber die Grosstrafikanten insofern schädigt, als die kleinen Kisten, wie auch die mittleren, kaum einen Verkaufswert besitzen. Verluste werden denn auch zumeist bei diesen beiden Gattungen erlitten.

Die k. u. Tabak-Direktion sollte vor Vergebung der Lieferung diese Umstände genau beachten, zumal ihr selber ebenfalls dabei Schaden erwächst. Wir können es uns eben nicht denken, dass zwei kleine Kisten nicht mehr kosten sollen, als eine grosse. Eine ausserordentliche Reform im Verpackungswesen müsste durchgeführt werden, um Ersparnisse zu ermöglichen und zwar würden wir vorschlagen, die Waare in folgender Weise zu verpacken:

Vorerst bedürften die Tabake überhaupt keiner Kiste. Die Zigarretten-Tabake, die bloß in der Hauptstadt einen etwas flotteren Absatz erzielen, sie könnten in Packetten à 200 Stück in den Verschleiss gelangen. Hiezu ist gar nichts anderes nothwendig, als ein starkes ordinäres Papier, gleich dem, in welchem der Zucker verpackt wird. Mit Ausnahme des „legf. magyar sziv. doh.“, der in Kisten à 2000 verpackt werden könnte, zumal die meisten Grosstrafikanten nicht weniger davon fassen, würde eine Packung in starkem Papier vollständig genügen. Die Rauchtobake „finom magyar“ und „középf. magyar“ sind sonderbarer Weise in grossen Kisten verpackt und zwar à 50 Kilo, welches Quantum für jeden Grosstrafikanten auf 1—2 Monate vollständig genügt. Demnach und mit Rücksicht darauf, dass diese Packette ohnehin in starkem Papier gewickelt sind, bedürften sie keiner Packweise, wie die jetzige es ist.

Ist es bei den Tabaken möglich, eine bedeutende Menge von Packkisten zu entbehren, so ist dies bei den Zigarretten ganz besonders der Fall. Drei Sorten Zigarretten gibt es in dem allgemeinen Verschleiss, die sehr gut in grossen Kisten verpackt das doppelte Quantum enthalten könnten, wie dormalen. Die *Sultán-, Hölgy- und Herzegovina-Zigarretten*, von denen unter 20000 Stück wohl kaum ein Grosstrafikant aus dem Tabak-Magazine fasst, sie werden gegenwärtig in kleine, beziehungsweise in mittlere Kistchen ausgegeben, an welchen die Grosstrafikanten nicht weniger als 60—70 Heller verlieren müssen, demnach gerade soviel und oft mehr, als bei den grossen. Wenn also jetzt zum Beispiel an einer grossen Kiste 60 Heller verloren wird, so würde sich, im Falle die Zigarretten á 20000 verpackt wurden, der Verlust bloss auf die Hälfte reduzieren. Was schliesslich die Zigarrette á 1 Heller betrifft, so ist deren Absatz so gross, dass eine Kiste auch 30000 Stück enthalten könnte, wodurch die Kiste entsprechend grösser und der Bedarf der Stückzahl derselben natürlich viel geringer würde.

Aber auch die Packung der Zigarren müsste gründlich reformirt werden. Gegenwärtig sind die Kisten, in welchen Zigarrenkistchen oder Packette liegen, von ganz gleicher Qualität. Wären die Kisten stärker, dann würde die Regalitäts-, Trabucco-, Britanica-, Operas-Kiste auch einen Inhalt von 8000 Stück, die H. und J. jedoch einen Inhalt von 16000 recht gut vertragen.

Wie wir hier nachzuweisen glauben ist, abgesehen von jeder anderen Emballage, die möglicherweise gute Dienste leisten könnte, auch bei der gegenwärtigen das Vermeiden grösserer Verluste dadurch möglich, indem man die Stückzahl der Kisten, welche zur Verwendung gelangen, vermindert. Wir staunen darüber, dass auch diesmal, gelegentlich der Ausschreibung wegen Lieferung der Kisten, dieser Umstand nicht in Betracht gezogen wurde. Nachdem diese bereits erfolgt ist, scheint es uns

rathsam, die löbl. kön. ung. Tabak-Direktion zu ersuchen, sie möge diese unsere Vorschläge in Erwägung ziehen, über die inzwischen eingelaufenen Offerte nicht verhandeln und eine neue Ausschreibung wegen Lieferung der Kisten erst dann veranlassen, wenn der praktische Werth unserer Vorschläge sich ergeben haben wird. Nachdem es sich dabei um viele Tausende Kronen, sowie um eine Reform handelt, die dann alljährlich einen grösseren Nutzen zu Gunsten des Staatsschatzes ergibt, wäre es wohl angezeigt, je früher eine derartige Reform durchzuführen.

Vermischtes.

Höchst wichtig für die Gross- und Kleintrafikanten. Unter der sehr richtigen Bezeichnung „*Delice*“ hat die auf dem Gebiete des Zigarrettenpapier-Wesens rühmlichst bekannte Firma *Géza Goldzieher*, einen neuen Artikel in den Verkehr gebracht, der von Fachleuten allenthalben bewundert, vom Publikum enthusiastisch aufgenommen wird.

Das neue Zigarrettenpapier „*Delice*“ ist ein echt französisches, wie gesagt, neu erfundenes Erzeugnis, welches alle Vorzüge eines ausgezeichneten Papieres aufweist und was die Hauptsache ist, alle Mängel entbehrt, die bisher noch jedes Zigarrettenpapier trug. Der Wunsch eines jeden Zigarrettenrauchers, dass seine Zigarrette keinen anderen Geruch, als denjenigen des Tabakes verbreite, dass das Papier nicht schwarz werde und nicht der geringste Aschtheil vom Papier zurückbleibe, das alles wird bei dem neuen Produkte „*Delice*“ vollständig wahrgenommen. Unsere geschätzten Leser wissen, dass wir sehr vorsichtig in der Begutachtung derartiger Dinge sind und dass wir bisher nicht im Stande waren auch nur eines von den zahlreich in den Handel kommenden Papiergattungen derart zu loben, dass wir es, als das non plus ultra hinstellen. Diesmal jedoch hat der französische Erfinder des Papieres den Nagel auf den Kopf getroffen, denn weder dem Zigarrettenpapier „*Delice*“, noch der Zigarrettenhülse „*Delice*“ haftet der geringste Mangel an.

In der That haben auch bereits sehr viele der bedeutendsten Verschleisser des Landes, wie auch in der Hauptstadt, die Spezialitätenhandlung der Firma *Magyary und Abonyi*, die Grosstrafik des Herrn *Jakob Hirsch* etc. den Artikel eingeführt und ist in diesen Geschäften die Nachfrage und der Absatz der Papiere und Hülsen so gross, wie kein Zigarrettenpapier dies bisher erreichte. Es ergibt sich aus diesen Thatsachen nur zu deutlich, dass eine vorzügliche Waare nicht der Reklame bedarf, die bisher in keinerlei Weise gemacht wurde und auch nicht gemacht werden wird. Wir sind der Überzeugung, dass in sehr kurzer Zeit das neu erfundene französische Fabrikat sämtliche anderen Papiere verdrängt haben wird, nachdem der Kontrast zwischen die dormalen im Verschleisse sich befindlichen, mitunter für die Raucher gefährlichen Zigarrettenpapiere und diesem „*Delice*“ ein zu auffällender und chemisch nachweisbarer ist. Man kann sagen, dieses Papier entspricht der Hygiene. Für die k. u. Tabak-Verschleisser ist die Einführung dieses Papieres von grosser Wichtigkeit, zumal, wir können es vorher sagen, sehr bald nur „*Delice*“ verlangt werden dürfte. Die Firma *Géza Goldzieher*, welche Jahre lang bereits daran arbeitet, ein werthvolles, geruchloses, gesundes und tadelloses Papier für den Vertrieb in Ungarn zu erlangen, ihr kann wahrlich gratulirt werden, dass sie dieses Ziel voll und ganz durch Einführung des „*Delice*“ erreicht hat.

Dr. Krull.

Sonderbar. Anlässlich der Osterfeiertage wurde einem Theil der Wiener Tabak-Trafikanten gestattet, ihre Geschäftslokale — offen zu halten. Ist das nicht merkwürdig? Bei uns währt der Kampf um die Sonntagsruhe bereits 8 Jahre, ohne, dass es gelingt, das Finanz-Ministerium zu veranlassen, die Sonntagsruhe zu bewilligen. In Oesterreich besteht man darauf, dass die Trafiken an Sonntagen geschlossen werden müssen. Es lässt sich unschwer sagen, welche Behörde humaner vorgeht, denn es gibt schliesslich auch Leute, die man dazu zwingen muss, sich einen Ruhetag in der Woche zu gönnen.

Hilfsredakteur: Ferdinand Heftal.

FELTÜNŐ UJDONSÁG.

Delice

Minden hirdetés felesleges, a dohányzó egyszer veszi és többé mást nem szíhat

legjobb valódi francia

SZIVARKAPAPIR ÉS SZIVARKAHÜVELY.

GYÁRI RAKTÁR:

GOLDZIEHER GÉZÁ-nál

BUDAPEST, V., SAS-UTCZA 29. SZÁM.